

Beszámoló

A Communitas ösztöndíj elnyerése lehetővé tette, hogy az elmúlt egy évben kompromisszummentesen dolgozzak, szabadon választva szövegeket, valamint olyan projektekre is jusson időm, amelyek előkészítése hosszú időt vesz igénybe.

Pályázatomban egy olyan előadás létrehozását vállaltam, amely a múltfeldolgozást állítja középpontba. Célom az volt, hogy olyan színházi eseményt hozzunk létre, amely alkalmat adhat arra, hogy közösen elgondolkozzunk múltunk feloldatlan kérdésein. Az eredeti terv az volt, hogy az előadás szövege is Gyergyóban fog készülni, azonban hosszas próbálkozások után azt láttuk, hogy a

szöveg nem éri el azt a minőséget, amelyet el tudunk volna fogadni. Szerencsém volt azonban, mert egy olyan szöveget találtam, amely tökéletesnek bizonyult ahhoz, hogy megtarthassuk a témánkat. Ez volt Theresia Walser *Közel sincs már e vadság erdeinkben* című darabja.

A darab a német múltfeldolgozással foglalkozik, teszi ezt azonban olyan módon, amely túlnő a német történelmi kérdések specifikus mivoltán és azt a kérdést veti fel, hogy az emberek mit kezdenek a saját múltjukkal. A német sajátosságokat úgy teszi Walser egyetemes emberi kérdésekké, hogy emberi sorsokon keresztül, magánéleti válságokba átültetve szembesít minket, az újrakezdéssel, a múlt romjainak jelenlétével, vagy a múlt megtagadásával. Walser darabja azt állítja, hogy amíg nincsen elég bátorságunk szembe nézni múltunkkal, addig képtelenek leszünk működővé tenni jelenünket, hiszen ez az eltagadott múlt újra és újra meg fog jelenni a mában is.

Amint látjuk a darab igen határozottan teszi fel azokat a kérdéseket, amelyek az emlékezetpolitikáról szólnak, de ennél sokkal több rétegen mozog a mű. Mivel Walser egy olyan szerző, aki teljesen tisztában van a színpadi esemény sajátosságaival, így elkerüli, hogy e fentebb részletezett kérdések, szárazan, didaktikusan kerüljenek a nézők elé. A kérdéseket, a történelmi utalásokat Walser abszurd vígjátékba csomagolja, amely a komolyság és a bohózat határán mozog az egész darabban.

A múlt mellett, a szerző a jelen kérdéseit is felveti három fiú jeleneteiben, akik leginkább a jelen generációk elveszettségét, magukra maradását mutatják meg nekünk. Kérdése az, hogy mit tud kezdeni magával, sorsával, egy olyan generáció, amelynek szülei képtelenek voltak nyíltan szembenézni múltjukkal és a saját múlthoz való viszonyt, leginkább az eltagadás, a gyáva menekülés jellemzi.

Úgy gondoltunk, hogy a Walser által felállított láttelep egészen pontosan leírja azt a sorsot, amelyet az erdélyi, romániai társadalom is sajátjának mondhat. Egy olyan elittel a nyakunkon, amely nem volt képes szembe nézni múltjával, egy olyan országban, amelyben a múlt rendszer kollaboránsai nemzetiségétől függetlenül továbbra is mérgezik a közéletet pusztán jelenlétükkel. abban a társadalomban, ahol a történelmi felelősségvállalás tulajdonképpen teljesen ismeretlen egzotikum, fontosnak éreztük a dialógus lehetőségét, amelyet reményeink szerint ez az előadás elindíthat néző és alkotó között.

Úgy gondoltunk, hogy a Walser által felállított láttelep egészen pontosan leírja azt a sorsot, amelyet az erdélyi, romániai társadalom is sajátjának mondhat. Egy olyan elittel a nyakunkon, amely nem volt képes szembe nézni múltjával, egy olyan országban, amelyben a múlt rendszer kollaboránsai nemzetiségétől függetlenül továbbra is mérgezik a közéletet pusztán jelenlétükkel. abban a társadalomban, ahol a történelmi felelősségvállalás tulajdonképpen teljesen ismeretlen egzotikum, fontosnak éreztük a dialógus lehetőségét, amelyet reményeink szerint ez az előadás elindíthat néző és alkotó között.

Remélem, hogy a darab alapján elkészült előadás sok néző számára jelent tartalmas és szórakoztató színházi élményt, valamint egy olyan eseményt, amely valóban arra ösztönöz, hogy gondolkozzunk el (legalább néhány percre) azon, hogy mit kezdünk közös múltunkkal, jelenünkkel és azzal a jövővel, amelyet a következő generációkra hagyunk.